

El purgatori del senyor Gustau

El senyor Gustau entrava encara mig estabornit al Casino de la Rambla. Aprofitant la traïdoria que permet la nit, algú, o alguna cosa, tot just l'havia colpejat fort al cap. La zona de la nuca encara li rabiava de dolor i fins i tot li semblava que li regalimava una mica de sang. No sabia per quin motiu havia estat víctima d'aquesta agressió tan gratuïta i només tenia una imatge vaga d'on era poc abans que li passés res de tot això.

El record era difús però hi entreveia la capella de la Verge a qui tanta devoció hi tenia la família. Sí, ell creia que venia, encara que ben matxucat, de l'església, sí, potser sí, de l'església del santuari a mig aire del turó un xic més a munt de la vila. On hi havia anat perquè... perquè, amb alegria i urgència, hi portava alguna cosa, però quina? Ara no ho recordava. Què potser li havien pres, allò que portava, es preguntava. O potser era aquest, el motiu del cop i la sentida, rumiava sense treure'n l'entrellat.

Encara intentant recompondre's dels esdeveniments recents, el senyor Gustau, revisava no només la memòria sinó també les pertinences. De les butxaques del frac, a l'una, no li faltava ni la cartera ni cap ral, ni a l'altra la petaca de tabac. Al pit, a la dreta, hi duia el talonari i la ploma per a signar. A l'esquerra li sortia, rebregat, el mocador de seda verda. A les butxaques dels pantalons, a la banda dreta, hi tenia la cadena i el rellotge d'or, i, a l'esquerra, el monocle. Al dit anular de la mà esquerra hi portava l'aliança i del coll li continuava penjat una cadeneta amb la medalla que havia estat del primer padrí de casa qui sap lo quan!

Ara, digne i senyor com sempre, el senyor Gustau es col·locava bé el barret en el moment de passar del vestíbul a la sala gran del Casino. Allà, hi esperava trobar el sereno, a qui volia posar al corrent d'aquesta feta i fer iniciar una investigació. Deurien ser entorn les onze de la nit i la gresca ja anava encesa a jutjar per les rialles i la fumarada espessa del local. Alabat sia Déu, va dir-se a sí mateix donant-se una mica d'empenta. Per sort, només entrar i alçar el cap, a la barra mateix i prop de la porta, per si calia sortir d'urgència, ja va trobar qui encenia llums, tancava portes i guardava les nits. Justament, el sereno, amic seu, bevia un cafè i una copa, que l'ajudava a passar les guàrdies fredes d'hivern.

- Bona nit, senyor Gustau! - va exclamar el sereno només veure'l – Com anem? - va afegir.

- A vostè el volia veure! Allà a la vora del santuari algú o alguna cosa m'ha agredit, que no l'he vista. Només puc dir que no m'han robat res, que jo sàpiga, potser només la memòria!

- Hi aniré a fer un cop d'ull, doncs, no es preocupi. Vostè agafi'm el lloc, a la partida de cartes. Diuen que avui s'hi farà colla i s'hi jugarà fort. Organitza el senyoret Furest, que ja sap, és un jove ambiciós.

La partida va començar bé, pel senyor Gustau, pacient i expert, sabia plomar els joves. Ambiciosos sí, però temeraris i impacients. A ell, li venien bones cartes i les jugava bé. Així que, anant passant les hores, tant com pujaven les urgències també pujaven les apostes.

De cop i a última hora, però, la sort va canviar de banda. El senyor Gustau, de feia estona que no se'n veia cap de bona i es trobava que, a l'últim, en un moment de furor, ho havia hagut de posar tot sobre la taula: la casa on vivia, el molí, les terres que el proveïen de rendes, les haveries i la mà de la seva filla, que la jugava contra el senyor Furest, que ja es veia gendre del seu sogre i amo de la meitat de tot.

El senyor Gustau, contra les cordes, s'encomanava ara, com a últim recurs i per tot consol, mentre la gent concentrada al casino aguantava la respiració i restava a l'expectativa davant la carta que li havia de sortir.

- Mare de Déu, misericordiosa Verge Maria, per la casa dels pares, els avis i els ancestres, que un dia he de passar a mans del meu fill; per la fassina, el molí i la quadra; pels camps de blat i d'ordi; per la suor de tants segles dels que ens van precedir abans no ens vam fer amos d'una mica de cosa, Santa i Santíssima Verge de la Gleva, faci que en robar aquesta darrera carta me'n surti un set. Un set gloriós, si us plau, que m'ha de redimir o condemnar per sempre! - es deia per sí mateix i a sota veu, el senyor Gustau, i allargava el braç per a robar la carta i tota la mà li tremolava en aquell viatge decisiu.

Amb tot, si bé la sort ja havia estat ordenada, primer per qui havia cartejat, després, per qui havia escapat i finalment per qui l'havia repartida en donar sense pressa ni trampa, el miracle es va fer, sí! I el senyor Gustau va estirar un set gloriós que va jugar, per fi, alleugerit i extasiat a la vegada. No perdia res, ho conservava tot, fins i tot doblava una casa, terres i quadres.

Agraït a la Santa Santíssima Verge que li havia concedit el prec i engrescat per la beguda i la xerinola se'n va anar, quasi de genolls, cap al santuari de la Verge de la Gleva, a mig aire del turó de la vila a l'hora de la matinada en què la boira és més espessa. Va forçar la porta de l'esglésiola perquè volia mostrar-se-li davant. I deixar-li en ofrena i ex-vot la carta del 7 que li havia salvat l'honor i les propietats acumulades de tants segles.

Per fi, el senyor Gustau marxava tranquil i satisfet. Ja tenia una historieta més per fer-se el fatxenda davant dels homes i d'explicar-la més aviat poc i de forma disminuïda a la muller. Pensava en arribar a casa i posar-se al llit, quan per darrera, el sereno que expressament vigilava el santuari per foragitar malfactors i que havia sentit com forçaven la capella, el va colpejar amb la porra de fusta per darrera, fort i sec, directe a la nuca, com una santa gleva.

Cristina Masip Rofes